

**Výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva
ve věci č. 15440/22 – *Suverénní řád Maltézských rytířů – České velkopřevorství
proti České republice***

Akční zpráva předložená vládou České republiky dne 8. června 2026

V rozsudku ze dne 11. září 2025 ve věci *Suverénní řád Maltézských rytířů – České velkopřevorství* (č. 15440/22) Evropský soud pro lidská práva („Soud“) rozhodl o porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“). Jeden ze senátů Ústavního soudu totiž v řízení o určení vlastnického práva k církevnímu majetku nezohlednil novou linii judikatury k církevním restitucím rozvinutou jinými senáty, aniž by vysvětlil, proč ji nenásledoval, ani nevyužil mechanismus předložení věci plénu podle § 23 zákona o Ústavním soudu.¹ Tím došlo k porušení zásady právní jistoty (viz § 76–78 rozsudku).

Cílem této akční zprávy je informovat Výbor ministrů Rady Evropy o individuálních a obecných opatřeních, která byla přijata k provedení výše uvedeného rozsudku.

I. INDIVIDUÁLNÍ OPATŘENÍ

Stěžovatel nárok na spravedlivé zadostiučinění neuplatnil a Soud mu proto z tohoto titulu žádnou částku nepřiznal (§ 85 rozsudku).

Stěžovatel podal dne 3. února 2026 návrh na obnovu řízení před Ústavním soudem po rozsudku Soudu podle § 119 a násl. zákona o Ústavním soudu.² Ústavní soud jeho návrhu dne 20. května 2026 [vyhověl](#), původní usnesení zrušil a věci se bude znovu meritorně zabývat.³ Ústavní soud v rozhodnutí o povolení obnovy konstatoval, že v původním usnesení ze dne 16. listopadu 2021 se dostatečně nevypořádal s nejednotností své judikatury a nevysvětlil, proč na projednávanou věc nedopadá novější judikaturní linie, přičemž je třeba se k těmto otázkám výslovně vyjádřit a odstranit vzniklé nejasnosti, což se však v napadeném usnesení nestalo (bod 26 [usnesení](#)). V obnoveném řízení bude vycházet z právního názoru Soudu.⁴

Vláda se ve světle výše uvedeného domnívá, že ve věci stěžovatele není nutné přijímat žádná další individuální opatření.

¹ § 23 zákona o Ústavním soudu zní: „*Jestliže senát v souvislosti se svou rozhodovací činností dospěje k právnímu názoru odchylnému od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezu, předloží otázku k posouzení plénu. Stanoviskem pléna je senát v dalším řízení vázán.*“

² Ustanovení § 119 zákona o Ústavním soudu ve znění zákona č. 404/2012 Sb. mimo jiné stanoví, že pokud Ústavní soud již dříve rozhodl ve věci, v níž mezinárodní soud shledal porušení lidských práv nebo základních svobod zaručených mezinárodní smlouvou, je možné podat návrh na obnovu řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno. Ustanovení § 119b mimo jiné stanoví, že pokud byl předchozí rozsudek Ústavního soudu (nález) v rozporu s rozhodnutím přijatým mezinárodním soudem, musí být zrušen. Zruší-li Ústavní soud svůj nález, zabývá se znovu původní ústavní stížností a nový nález by měl vycházet z právního názoru mezinárodního soudu.

³ Řízení o obnově je vedeno pod sp. zn. Pl. ÚS 8/26. Původní řízení o ústavní stížnosti stěžovatele bylo vedeno pod sp. zn. IV. ÚS 2662/21.

⁴ § 119b odst. 3 zákona o Ústavním soudu zní: „*V novém nálezu Ústavní soud vychází z právního názoru mezinárodního soudu.*“

II. OBECNÁ OPATŘENÍ

A. ŠÍŘENÍ POVĚDOMÍ O ROZSUDKU

Ministerstvo spravedlnosti informovalo veřejnost o rozsudku bezprostředně po jeho vyhlášení formou [tiskové zprávy](#) a na sociálních sítích.

Dále zveřejnilo český překlad rozsudku ve své online [databázi](#) judikatury mezinárodních orgánů ochrany lidských práv ([mezisoudy.cz](#)).⁵ Anotace rozsudku byla rovněž publikována ve [Zpravodaji](#) Kanceláře vládního zmocněnce v čísle 1/2026.

Překlad rozsudku a jeho anotace v českém znění byly zaslány dotčeným orgánům, které se účastnily daného vnitrostátního řízení (Okresní soud v Bruntále, Krajský soud v Ostravě, Nejvyšší soud, Ústavní soud a Státní pozemkový úřad). O rozsudku Soudu a jeho závěrech byly informovány také další státní orgány, které byly či jsou zapojeny do jiných vnitrostátních řízení ohledně restituce majetku této církevní osobě (Obvodní soud pro Prahu 9, Městský soud v Praze, Lesy České republiky s.p., Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a Úřad vlády). S rozsudkem byli v průběhu září až listopadu 2025 obeznámeni všichni soudci, popř. též jejich asistenti, a zaměstnanci státních orgánů, pro které je rozsudek přímo relevantní.⁶

B. ANALÝZA ROZSUDKU

Kancelář vládního zmocněnce projednala podobu vhodných obecných opatření k výkonu rozsudku, aby se podobná porušení v budoucnu neopakovala, s relevantními vnitrostátními orgány, především s Ústavním soudem. S postupem při výkonu rozsudku a přijatými opatřeními k nápravě bylo seznámeno také Kolegium expertů pro výkon rozsudků Soudu a implementaci Úmluvy⁷ na zasedání konaném dne 29. dubna 2026.

Z konzultací a jednání vyplynulo, že výkon rozsudku nevyžaduje změnu platné právní úpravy, ale postačí její ústavně konformní aplikace. Příčinou zjištěného porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy totiž nebyla absence či vlastní nastavení mechanismu pro sjednocování judikatury Ústavního soudu, neboť v tomto směru Soud v rozsudku nevyjádřil žádné výhrady (§ 76 rozsudku). Výkonem rozsudku je tedy zajištění, aby byl postup podle § 23 zákona o Ústavním soudu jeho senáty důsledně využíván.

⁵ Webové stránky provozuje Kancelář vládního zmocněnce. Jejich součástí je databáze, která umožňuje přístup k judikatuře Soudu. Databáze obsahuje všechny rozsudky Soudu v jazyce, v němž je Soud vydal. Nad to databáze obsahuje překlady všech rozsudků Soudu proti České republice, stovky překladů nejdůležitějších rozsudků Soudu vydaných proti jiným státům a více než 1 700 právních shrnutí dalších relevantních a významných rozsudků a rozhodnutí Soudu sepsaných v českém jazyce. Databáze rovněž propojuje judikaturu Soudu s judikaturou Ústavního soudu ČR a judikaturou Evropského výboru pro sociální práva a smluvních orgánů OSN.

⁶ Okresní soud v Bruntále, Krajský soud v Ostravě, Nejvyšší soud, Ústavní soud, Ministerstvo kultury, Lesy České republiky s.p. a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

⁷ Na základě závazku posílit provádění Úmluvy na vnitrostátní úrovni, který byl přijat smluvními stranami Úmluvy na vysoké úrovni konané dne 27. března 2015 pod názvem „Provádění Evropské úmluvy o lidských právech – naše sdílená odpovědnost“, bylo zřízeno Kolegium expertů pro výkon rozsudků Soudu a provádění Úmluvy. Tento poradní orgán vládního zmocněnce slouží jako platforma pro analýzu a formulaci doporučení vnitrostátním orgánům ohledně vhodných opatření k provádění rozsudků Soudu. Výbor je složen ze zástupců všech ministerstev, obou komor Parlamentu, nejvyšších soudů, Nejvyššího státního zastupitelství, Kanceláře veřejného ochránce práv, akademické sféry a členů různých nevládních organizací působících v oblasti základních práv.

Stěžejním předpokladem pro důsledné dodržování postupu podle shora uvedeného ustanovení je široké povědomí soudců Ústavního soudu a jejich asistentů o tom, že nastolenými otázkami se již zabýval jiný senát Ústavního soudu v nálezu.

Toto povědomí je zajišťováno zejména prostřednictvím vyhledávání v [databázi judikatury Ústavního soudu](#), v rámci porad pléna Ústavního soudu a aktivitami Analytického oddělení Ústavního soudu. To soudce a jejich asistenty emailem informuje o nové judikatuře Soudu a ukládá zpracované přehledy této judikatury na sdílené úložiště. V neposlední řadě vydává měsíční [Bulletin](#), který obsahuje abstrakty aktuálních nálezů Ústavního soudu za uplynulý měsíc. Obsahuje také anotace rozhodnutí Soudu.

Všechny tyto mechanismy ve svém souhrnu jsou způsobilé zajistit, aby soudci Ústavního soudu a jejich asistenti měli dostatečné informace pro posouzení, zda jsou v konkrétní věci splněny zákonné podmínky pro postup podle § 23 zákona o Ústavním soudu.

Potřebu důsledného využívání postupu podle tohoto ustanovení zdůraznili i soudci Ústavního soudu také na svém interním zasedání dne 11. února 2026, v rámci kterého se podrobně seznámili se závěry Soudu ve shora nadepsaném rozsudku a projednali je.

V širším kontextu věci lze doplnit, že se plénum Ústavního soudu v uplynulém roce na svých interních zasedáních zabývalo také vývojem judikatury v oblasti církevních restitucí a shodlo se na potřebě jejího sjednocení a konzistentního uplatňování v budoucích případech. K tomu bude mít příležitost např. v nyní projednávané plenární věci sp. zn. [Pl. ÚS 25/25](#).⁸

Na okraj vláda Výbor ministrů informuje, že nad rámec výkonu rozsudku *Suverénní řád Maltézských rytířů – České velkopřevorství* Ústavní soud zamýšlí v budoucnu zavést či rozvíjet i další nástroje usnadňující vyhledávání v jeho bohaté judikatuře. Ústavní soud připravuje zadání zakázky na vývoj technologického nástroje zaměřeného na pokročilé vyhledávání a identifikaci judikatury v obsahově podobných věcech. Během testování a nasazení tohoto nástroje by měla proběhnout také školení asistentů k vyhledávání a identifikaci relevantní judikatury Ústavního soudu. Realizace tohoto záměru se v tuto chvíli nachází v počátečních fázích.

III. ZÁVĚR

Vláda se domnívá, že vzhledem k povaze zjištěného porušení představuje skutečnost, že se Ústavní soud bude věcí stěžovatele znovu zabývat v obnoveném řízení, dostatečnou formu nápravy v individuální rovině.

Pokud jde o obecná opatření k nápravě, vláda zajistila široké povědomí o rozsudku. Ústavní soud si je vědom potřeby zajištění konzistentní judikatury a důsledného využívání postupu předkládání věcí plénu Ústavního soudu jeho jednotlivými senáty a tuto potřebu zdůraznil i na svém interním zasedání. Stávající mechanismy jsou přitom způsobilé zajistit, aby soudci a jejich asistenti měli dostatečné povědomí o tom, zda se nastolenou otázkou již zabýval jiný senát v nálezu, a mohli tak posoudit, zda jsou splněny zákonné podmínky pro postup podle § 23 zákona o Ústavním soudu. Vláda se domnívá, že tato opatření jsou k řádnému výkonu rozsudku postačující.

Vláda České republiky uzavírá, že rozsudek nevyžaduje přijetí žádných dalších individuálních ani obecných opatření, a že veškerá nezbytná opatření k jeho výkonu byla přijata. Navrhuje proto Výboru ministrů, aby uzavřel dohled nad výkonem tohoto rozsudku.

⁸ Ústavní stížnost Římskokatolické farnosti – prelatury Český Krumlov.